

**ПЕРШЫ ЭТАП РЭСПУБЛІКАНСКАЙ АЛІМПІЯДЫ ПА ВУЧЭБНЫХ ПРАДМЕТАХ
“БЕЛАРУСКАЯ МОВА” І “БЕЛАРУСКАЯ ЛІТАРАТУРА”**

2017/2018 навучальны год

**9 клас
Комплексная работа**

<i>Заданні</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>Усяго</i>
Балы										

Заданне 1. Утварыце і запішыце новыя словы.

Максімальная колькасць балаў — 4

аб+ішоў _____
 супер+ігра _____
 па+іменны _____
 пост+індустрыяльны _____
 спец+інструктаж _____
 без+інфляцыйны _____
 пра+ігнараваць _____
 з+іначыць _____

Заданне 2. Выпішыце словы, якія складаюцца з пяці марфем.

Максімальная колькасць балаў — 5

Дагледзець, атлетыка, выгароджваць, настойліваць, мініяцюра, няспешна,
 паляванне, апусценне, выбрацца, увасмярых, заручальны, устанаўліваць, паляшучка.

АДКАЗ: _____

Заданне 3. Запішыце беларускія адпаведнікі.

Максімальная колькасць балаў — 6

<i>Вывескі і надпісы</i>	<i>Беларускія адпаведнікі</i>
Баня	
Государственный банк	
Для вызова милиции нажмите кнопку	
Железнодорожные кассы	
Здравпункт	
Окрашено	

Опасно для жизни!	
Осторожно, злая собака!	
Парикмахерская	
Сберегательный банк	
Белсоюзпечать	
Частная автостоянка	

Заданне 4. Узнавіце тэкст. Для гэтага ўстаўце прапушчаныя літары, раскрыйце дужкі (2 балы), лічбы запішыце словамі (2 балы), упішыце прапушчаныя дзеясловы (2 балы). Вызначце і запішыце стыль тэксту (1 бал).

Максімальная колькасць балаў — 7

На ___ маргоншчыне побач з чыгункай, якая вядзе з Мінска ў Вільню, раскінулася вялікая вёска Залесе. У яе старажытным парку сярод векавых ліп _____ валун вялікіх памераў, а на ім словы «Ценям Касцюшкі», выбітыя па-польску. Надпіс прысвечаны таленавітаму палкаводцу, якога дала свету беларуская зямля ў XVIII (_____) стагоддзі.

Тадэвуш Касцюшка – выхадз___ц са старажытнага беларускага шляхецкага роду. Калі у 1794 (_____) годзе ўспыхнуў нацы__нальна-вызваленчы рух у Беларусі, Літве і Польшчы, Касцюшку прызначылі галоўнакамандуючым усіх узброеных сіл. У адным з баёў параненага Касцюшку _____ ў палон і пасадзілі ў Петрапаўлаўскую крэпасць, дзе ён прасядзеў каля 15 (_____) месяцаў.

Пасля вызвалення Касцюшка (на)заўсёды _____ родную зямлю. Памёр у 1817 (_____) годзе ў Швейцарыі. Яго прах _____ ў Кракаў і змясцілі ў склеп побач з саркафагамі польскіх каралёў.

АДКАЗ: Стыль — _____

Заданне 5. Сёння ў беларускую мову прыйшло шмат запазычанняў, якія можна замяніць ужо існуючымі ў мове адпаведнікамі. Да кожнага з прапанаваных слоў запішыце такі адпаведнік — слова ці словазлучэнне.

Максімальная колькасць балаў — 4

- Альтэрнатыва — _____;
- бойфрэнд — _____;
- брэнд — _____;
- экзіт-пул — _____;
- эксклюзіўны — _____;
- дайвінг — _____;
- сінгл — _____;
- о-кей! — _____.

Заданне 6. Раскрыйце дужкі, аднавіце фразеалагізмы і растлумачце значэнне гэтых устойлівых выразаў.

Максімальная колькасць балаў — 10

Браць, узяцца, пабраць, ухапіць, падаць (крошачкі, за розум, горлам, шылам, духам, кашы).

Фразеалагізмы	Значэнне

Заданне 7. Выявіце ў прымаўках сродкі мастацкай выразнасці мовы. Запішыце ў пустыя клеткі назвы гэтых сродкаў.

Максімальная колькасць балаў — 4

Прымаўкі	Сродкі мастацкай мовы
1. І сцены вушы маюць.	
2. І ваўкі сытыя і авечкі цэлыя.	
3. Адзін з сошкай, а сямёра з лыжкай.	
4. Госць першы дзень золата, другі дзень срэбра, а на трэці медзь, хоць дадому едзь.	

Заданне 8. Знайдзіце лішні элемент у пераліку і растлумачце свой выбар:

Максімальная колькасць балаў

— 2

А) Барока, сентыменталізм, кульмінацыя, рэалізм, рамантызм, класіцызм.

Б) Экспазіцыя, развязка, лірызм, завязка, эпізод, кульмінацыя.

АДКАЗ:

А) _____

Б) _____

Заданне 9 Прачытайце верш, напішыце кароткі (5-7 сказаў) водгук на прачытаны твор (назавіце тэму, асноўную думку, апішыце свае ўражанні ад верша)

Максімальная колькасць балаў -10